

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2664/2020
01.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Псутка адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Маја Атанасковић адвокат из ..., ради побијања дужникових правних радњи, одлучујући о ревизији туженог која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8518/18 од 20.11.2019. године, у седници већа која је одржана дана 01.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8518/18 од 20.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Смедереву П 265/17 од 13.06.2017. године, ставом првим изреке, утврђено је да нема правног дејства према тужиоцу који послује под фирмом „ВВ“ с.п. ... – ... из ..., ..., пресуда на основу пропуштања Основног суда у Смедереву, Судска јединица у Смедеревској Паланци П 602/13 од 07.05.2013. године, којом је утврђено да је тужени власник непокретности уписаних у ЛН број ... КО ... и то катастарских парцела ближе означених у овом ставу изреке, у делу неопходном за намирење тужиочевог потраживања у износу од 149.005,05 евра по правноснажној пресуди Округног суда у Птују, Словенија 1К 47299/2011 од 17.02.2012. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да дозволи да се ово потраживање тужиоцу у износу од 149.005,05 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања наплати продајом наведених парцела из става првог изреке у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 465.750,00 динара у року од 15 дана од дана достављања пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8518/18 од 20.11.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Смедереву П 265/17 од 13.06.2017. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/2011 са изменама и допунама), Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Окружног суда у Птују 1К 47299/2011 од 17.02.2012. године ГГ, син туженог, оглашен је кривим због кривичног дела тешке крађе и осуђен на јединствену казну затвора од 5 година и 4 месеца. Истом пресудом је наложено ГГ плаћање имовинскоправног захтева оштећеној „ДД“ у износу од 149.005,05 евра. Решењем Вишег суда у Смедереву Р 85/16 од 26.12.2016. године призната је страна судска одлука-напред наведена пресуда, у делу којим је наложено ГГ плаћање имовинскоправног захтева оштећеном „ДД“ власника АА, овде тужиоца, у износу од 149.005,05 евра. Тужилац је регистрован као самостални предузетник фирме „ВВ“ с.п. ... – ... на основу извода из пословног регистра Словеније од 20.03.2017. године. Пресудом због пропуштања Основног суда у Смедереву, Судска јединица у Смедеревској Паланци П 602/13 од 07.05.2013. године, утврђено је да је тужилац ББ, овде тужени, власник непокретности ближе означених у тој пресуди, што је тужени у том поступку ГГ дужан признати и трпети упис права власништва у Служби за катастар непокретности Смедеревска Паланка. У тој парници пуномоћник туженог ББ је дана 07.03.2013. године доставио првостепену суду поднесак којим је изјавио да признаје тужбени захтев и да се одриче права на жалбу. Непокретности које су биле предмет пресуде због пропуштања од 07.05.2013. године укњижене су на основу те пресуде у корист туженог ББ.

На основу правилно утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови применили материјално право.

Према члану 280. став 1. Закона о облигационим односима поверилац чије је потраживање доспело за наплату, без обзира када је настало, може побијати правну радњу свог дужника која је предузета на штету поверилаца.

У конкретном случају, пресудом Окружног суда у Птују 1К 47299/2011 од 17.02.2012. године, која је као страна судска одлука призната решењем Вишег суда у Смедереву Р 85/16 од 26.12.2016. године, под тачком четири изреке наложено је ГГ, сину туженог, плаћање имовинскоправног захтева оштећеном, овде тужиоцу, и то износа од 149.005,05 евра. Након доношења те одлуке, пресудом због пропуштања од 07.05.2013. године утврђено је да је тужилац власник непокретности ближе означених у тој пресуди, што је тужени у том поступку ГГ, син овде туженог, дужан признати и трпети упис права власништва у Служби за катастар непокретности Смедеревска Паланка. Пропуштање туженог ГГ да у тој парници оспори тужбени захтев представља правну радњу дужника која је предузета на штету повериоца, овде тужиоца, који услед њеног извршења нема довољно средстава за испуњење свог потраживања по означеној кривичној пресуди.

По оцени Врховног касационог суда неосновано се у ревизији указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право, када су правноснажну пресуду П 602/13 Основног суда у Смедереву, Судска јединица у Смедеревској Паланци третирали као правну радњу дужника и дозволили да се као таква побија и да се ограничи њено правно дејство супротно одредби члана 360. ЗПП.

Одредбом члана 360. ЗПП. прописано је да правноснажна пресуда делује само међу странкама, а према трећим лицима због природе спорног права или правног односа, правног односа који постоји између странака и трећих лица или ако је то прописано законом, када је то законом одређено.

У конкретном случају, тужбени захтев у овој парници, формулисан као захтев за утврђење да донета пресуда на основу пропуштања нема правно дејство према тужиоцу, као повериоцу, за износ његовог доспелог новчаног потраживања, може да се квалификује као захтев за побијање правне радње дужника у смислу одредаба чланова 280. - 285. Закона о облигационим односима. Без обзира на формулацију, тужбени захтев у овој парници није усмерен на поништавање, односно укидање или измену правноснажне пресуде на основу пропуштања која је донета од стране надлежног суда у другој парници, већ на отклањање њеног правног дејства у односу на тужиоца у обиму тј. у висини његовог доспелог потраживања, што значи да правно дејство пресуде у овој парници суштински је усмерено на спречавање правних последица недозвољене правне радње располагања ГГ као дужника, у циљу заштите и остварења потраживања тужиоца.

Неосновано је и позивање туженог у ревизији да је тужба поднета после протеча рока прописаног законом, у смислу одредбе члана 285. став 1. и 2. Закона о облигационим односима, јер су нижестепени судови овај рок рачунали од дана доношења пресуде П 602/13 од 07.05.2013. године, а не од дана пропуштања дужника, односно од дана када је предузета правна радња која се побија.

Одредбом члана 285. Закона о облигационим односима, прописано је да тужба за побијање може се поднети у року од 1 године за располагање из члана 280. став 1 а за остале случајеве у року од 3 године (став 1.). Рок из претходног става рачуна се од дана када је предузета правна радња која се побија, односно од дана када је требало предузети правну радњу (став 2.).

Одредбом члана 281. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да теретно располагање може се побијати ако је у време располагања дужник знао или је могао знати да предузетим располагањем наноси штету својим повериоцима иако је трећем лицу са којим је или у чију корист је правна радња предузета то било познато или могло бити познато. Код бесплатних располагања и са њима изједначених правних радњи сматра се да је дужник знао да предузетим располагањем наноси штету повериоцима, и за побијање тих радњи не захтева се да је трећем лицу било познато или могло бити познато (став 3.).

У конкретном случају, пуномоћник туженог је у предмету Основног суда у Смедереву, Судска јединица у Смедеревској Паланци П 602/13 дана 07.05.2013. године доставио суду поднесак којим је изјавио да тужени признаје тужбени захтев и да се одриче права на жалбу. По налажењу овог суда, пошто се ради о бесплатном располагању у смислу одредбе члана 281. став 3. Закона о облигационим односима, јер

је донета пресуда на основу пропуштања по тужбеном захтеву који је заснован на чињеници да је тужилац власник непокретности а не тужени, који је тако формулисан тужбени захтев признао, рок за подизање тужбе из члана 285. Закона о облигационим односима, тече од дана 07.03.2013. године, те како је тужба у овој парници поднета дана 06.05.2014. године, то је поднета благовремено, у року од 3 године из члана 285. став 1. Закона о облигационим односима.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић